

Investiční služby investiční nástroje

Podnikání na
kapitálovém trhu

Mgr. Bc. Kristýna Chalupecká

Hlavní body přednášky

- Investiční nástroje
- Subjekty investování
- Investiční služby

Dle Zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálových trzích

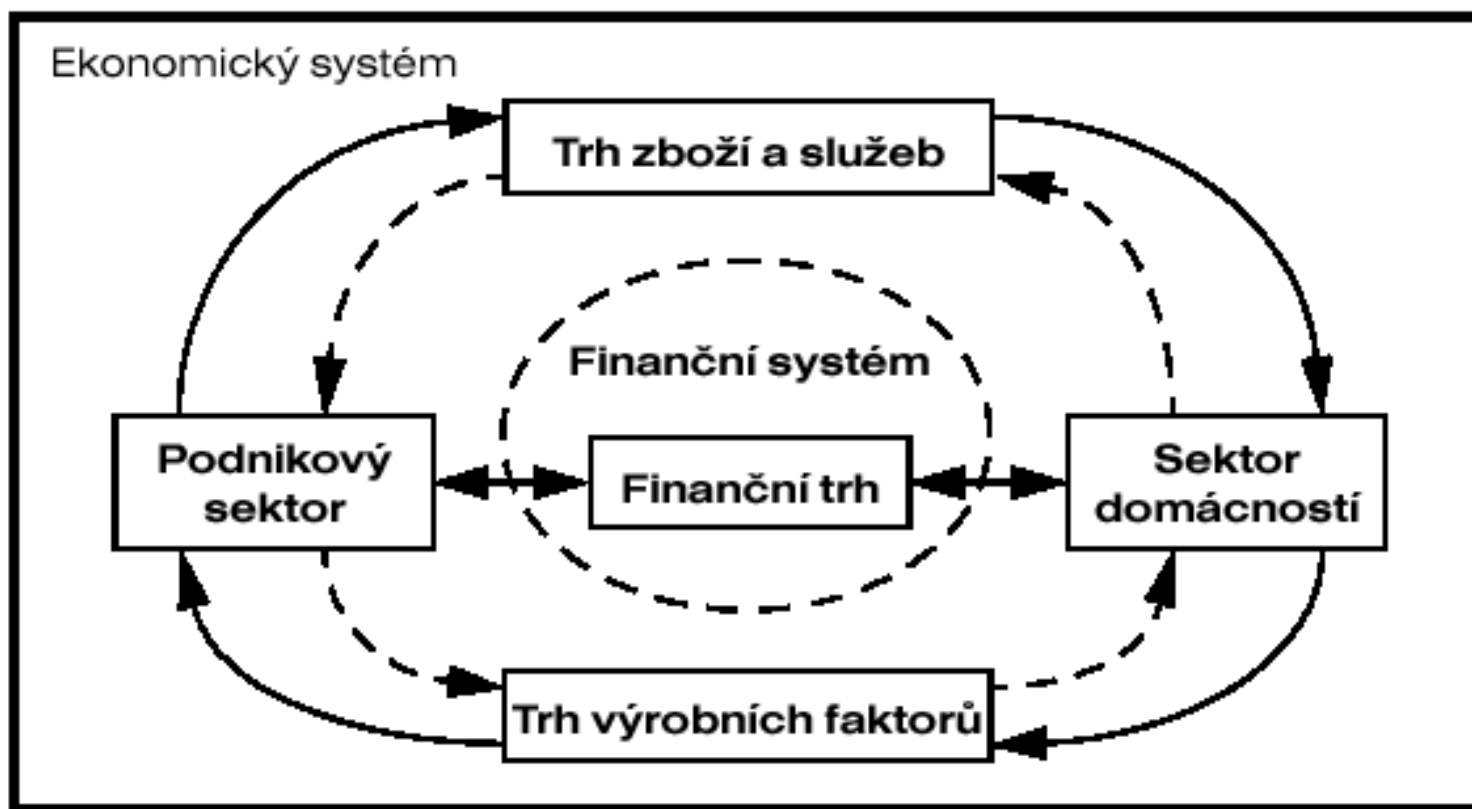
I. Investiční nástroje

Co je to investice? I

- jako investice se v ekonomii označuje ta část důchodu, která je vložena do kapitálu

Co je to investice? II

Co je to investice? III

- Rozdíl mezi investováním z ekonomického pohledu x vymezení dle ZPKT

Co je to investice? III

- ZPKT omezil pojem investice na tu část prostředků, která vystupuje ve formě investičních nástrojů

Investiční nástroje I

Dle § 3 ZPKT považujeme za investiční nástroje

- A. investiční cenné papíry
- B. cenné papíry kolektivního investování,
- C. nástroje, se kterými se obvykle obchoduje na peněžním trhu (nástroje peněžního trhu)
- D. derivátové investiční nástroje

Investiční nástroje II

A. Investiční cenné papíry

- akcie nebo obdobné cenné papíry,
- dluhopisy nebo obdobné cenné papíry,
- cenné papíry opravňující k nabytí akcií či dluhopisů,
- ostatní cenné papíry, se kterými se běžně obchoduje na kapitálovém trhu, ze kterých vyplývá právo na vypořádání v penězích.

Investiční nástroje III

B. Cenné papíry kolektivního investování

- Podílové listy
- Viz zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, v platném znění

Investiční nástroje IV

C. Nástroje peněžního trhu

- státní pokladniční poukázky
- depozitní certifikáty
- bezpečné dluhopisy s krátkou dobou splatnosti

(Peněžním trhem se rozumí trh dluhových instrumentů, které mají nejčastěji splatnost kratší než jeden rok)

Kontrolní otázka za milion

Jaký je rozdíl mezi peněžním a kapitálovým trhem?

- Peněžní trh - splatnost < 1 rok
- nejčastěji se vyznačuje dluhovými instrumenty
- Kapitálový trh - splatnost > 1 rok

$$\begin{aligned} &\text{Peněžní trh} + \text{Kapitálový trh} \\ &= \\ &\text{Finanční trh} \end{aligned}$$

Otázka k nezaplacení

Jaký je rozdíl mezi dluhovým, majetkovým a nárokovým instrumentem?

Majetkový –inkorporuje v sobě majetkové právo –
např. podílový list, akcie

Dluhový instrument – nese právo na splacení
závazku – např. dluhopisy, HZL atd.

Nárokový instrument – nese právo na plnění –
opce, opční listy

Investiční nástroje V

D. Derivátové investiční nástroje

- instrumenty, které jsou odvozeny od podkladových aktiv (akcie, komodity, dluhopisy apod.) a které jsou založeny na časovém nesouladu mezi dobou sjednání a dobou vypořádání obchodu

Většina derivátů je založena na jednom ze čtyř typů aktiv:

- měna
- úrokové sazby
- komodity
- cenné papíry (indexy, koše)
  - Viz rozdělení dle § 3 ZPKT

Investiční nástroje VI

Bezpodmínečné derivátové nástroje

- pro oba partnery je obchod závazný
- forwardy, futures, swapy

Podmínečné derivátové nástroje

- partner si může vybrat, zda obchod realizuje či nikoliv
- opce, opční listy, cap, floor, collar

Investiční nástroje VII

Forward x future

- Jedná se o finanční termínované smlouvy
- Nejznámější typy derivátů
- Principem je závazek jedné strany zaplatit předmětné aktivum za určitou cenu v předem dohodnuté době

Swap

- označuje prodej jedné měny za druhou s jejím následným zpětným odkoupením po určité době za předem dohodnutý kurs

	Forwardy	Futures
Místo obchodování	Mimo burzu (OTC market)	Burzovní obchod
Typ obchodu	Nestandardizovaný („šitý na míru“)	Standardizovaný
Doba realizace	Termínovaný (nad 15 dní)	Termínovaný (nad 15 dní)
Termín realizace	Dle vůle účastníků	Standardizovaný
Vypořádání	V době realizace	Denně pomocí tzv. maržových obchodů
Dodání aktiva	Faktické	Nedochází

!!! Co nejsou investiční nástroje dle ZPKT!!!

Investičními nástroji nejsou platební nástroje, tedy např.

- Platební karty
- Složenky
- Bankovní šeky atd.

II. Subjekty investování dle ZPKT

© Olivier Films

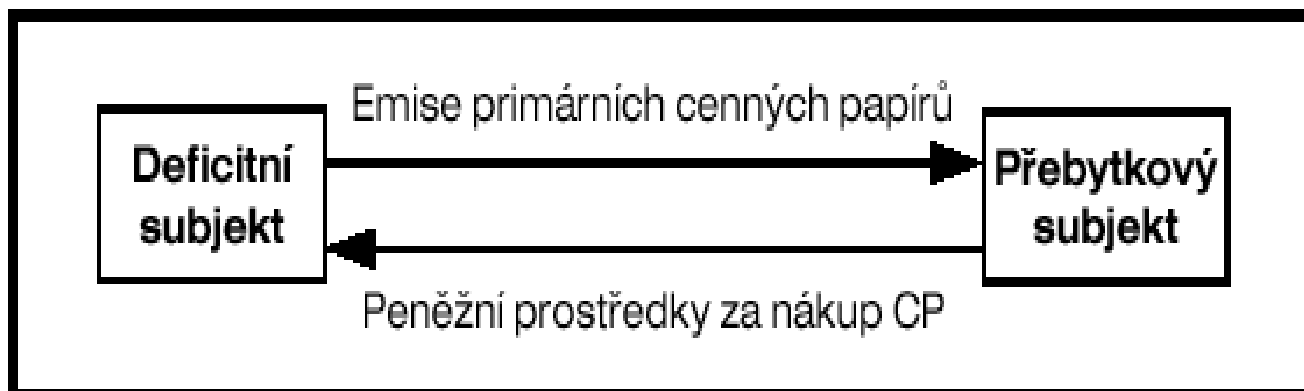
Účastníci finančního trhu

- Emitenti
- Investoři
- Finanční zprostředkovatelé

Evolve investování

- Přímé investování
- Polopřímé investování
- Nepřímé investování

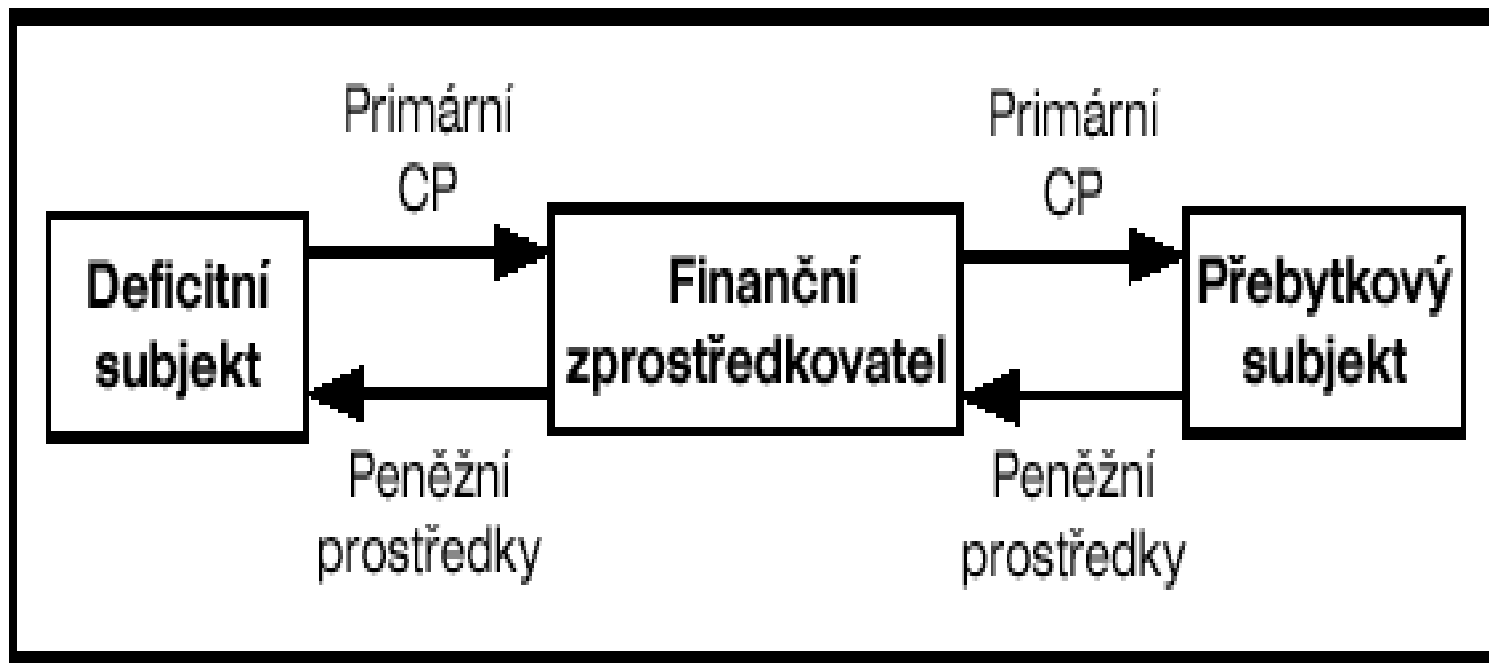
Přímé investování I

Přímé investování II

- bez finančních zprostředkovatelů
- vysoké transakční náklady

Polopřímé investování I

Kontrolní otázka za milion

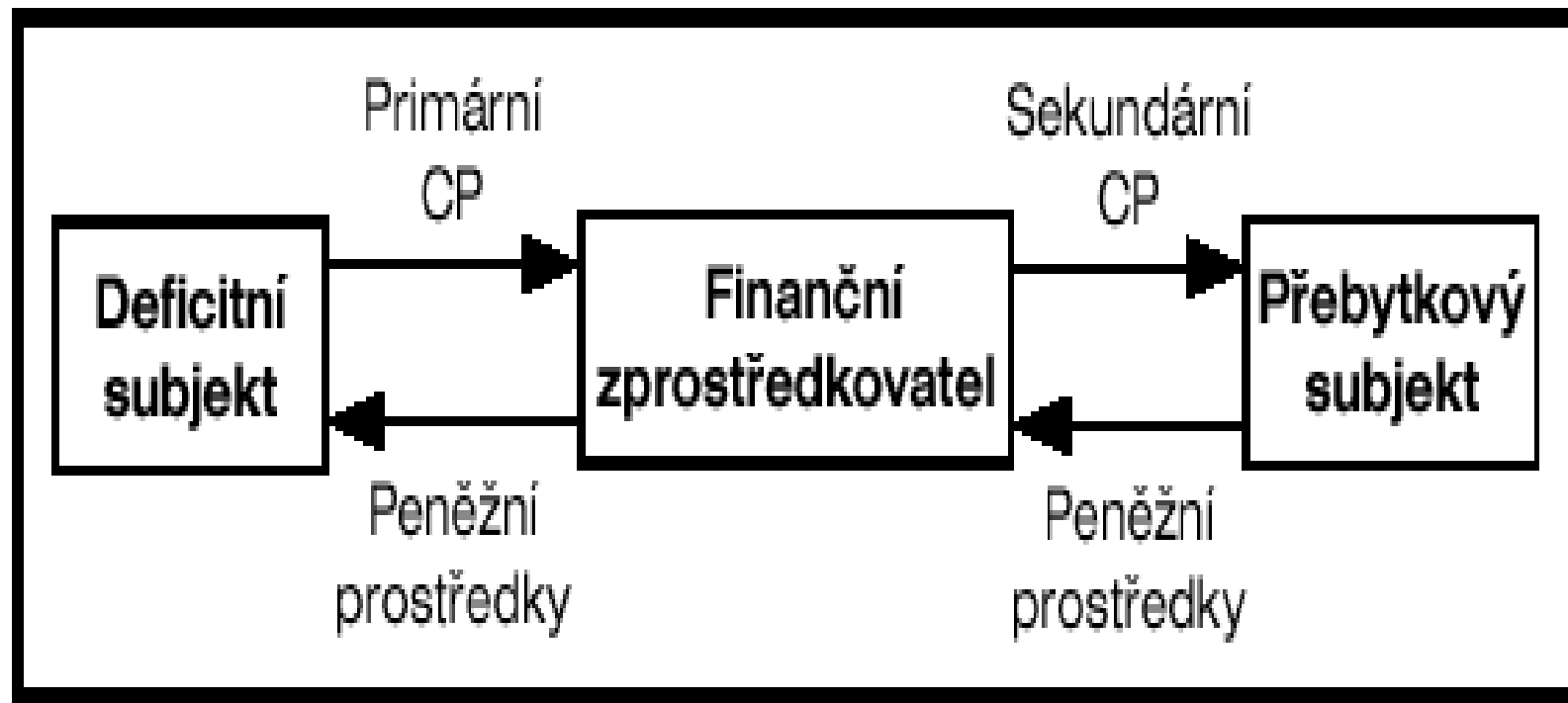
- Jaký je rozdíl mezi primárním a sekundárním trhem?

- **Primární trh** je trhem, kde probíhá prvotní prodej právě emitovaného cenného papíru.
- **Sekundární trh** je trhem, na němž je „starý“, již dříve emitovaný cenný papír opětovně znovu a znovu obchodován.
  - **Organizovaný trh**
    - **Burzovní trh**
    - **Mimoburzovní trh**
  - **Neorganizovaný**

Polopřímé investování II

- Pomocí finančních zprostředkovatelů, kteří obchodují na cizí účet
- Transakční náklady klesají

Nepřímé investování I

Nepřímé investování II

- Ztráta vazeb mezi emitentem a vlastníkem CP
- Nízké transakční náklady

Kdo je to finanční zprostředkovatel?

Univerzální finanční zprostředkovatelé

- dealer – obchoduje na vlastní účet+riziko
- broker – obchoduje na cizí účet

X

Specializovaní finanční zprostředkovatelé

- arbitrážéři
- zajišťovací specialisté
- spekulanti
- tvůrci trhu

Univerzální finanční zprostředkovatel

- depozitní instituce (banky, spořitelny, úvěrová družstva)
- smluvní instituce (pojišťovny, penzijní fondy...)
- investiční instituce (investiční společnosti...)

Jak reguluje ZPKT problematiku subjektů investování

ZPKT rozlišuje následující subjekty

- Zákazníka
- Obchodníka s cennými papíry

ZPKT rozeznává následující kategorie zákazníků

- Profesionální zákazník
  - Neprofesionální (nezpůsobilý) zákazník – zákazník, který není zařazen jako profesionální zákazník nebo způsobilá protistrana
- O zařazení do příslušné kategorie zákazníků rozhoduje obchodník s cennými papíry a o zařazení zákazníka vyrozumí – zařazení může být pro jednotlivý obchod
- Zesílení ochrany neprofesionálního zákazníka na základě transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES o trzích s finančními nástroji MiFiD

Na jakých trzích působí tyto subjekty dle ZPKT

- regulovaný trh,
- mnohostranný obchodní systém,
- obchodník s cennými papíry provádějící systematickou internalizaci

Profesionální zákazník I

Profesionálním zákazníkem se dle § 2a ZPKT rozumí:

- banka a instituce elektronických peněz,
- spořitelní a úvěrní družstvo,
- obchodník s cennými papíry,
- pojišťovna, zajišťovna,
- investiční společnost, investiční fond, penzijní fond,
- osoba, která jako svou rozhodující činnost provádí sekuritizaci,
- osoba provádějící hedging na vlastní účet
- osoba obchodující s finančními deriváty jako majoritní činnost podnikání
- právnická osoba, která je příslušná hospodařit s majetkem státu při zajišťování nákupu, prodeje nebo správy jeho pohledávek nebo jiných aktiv, anebo při restrukturalizaci obchodních společností nebo jiných právnických osob s majetkovou účastí státu,
- stát nebo členský stát federace,
- Česká národní banka, zahraniční centrální banka nebo Evropská centrální banka
- Světová banka, Mezinárodní měnový fond, Evropská investiční banka nebo jiná mezinárodní finanční instituce

Profesionální zákazník II

Profesionálním zákazníkem je také právnická osoba (i zahraniční) založená za účelem podnikání, která podle poslední účetní závěrky splňuje alespoň 2 ze 3 kritérií, kterými jsou

1. celková výše aktiv odpovídající částce alespoň 20 000 000 EUR,
2. čistý roční obrat odpovídající částce alespoň 40 000 000 EUR,
3. vlastní kapitál odpovídající částce alespoň 2 000 000 EUR,

Profesionální zákazník III

Speciální kategorií profesionálního zákazníka může být

- Způsobilá protistrana
  - Obchodník nemusí vůči tomuto profesionálnímu zákazníkovi dodržovat povinnosti stanovené v § 15 až 15r ZPKT
- Profesionální zákazník na žádost dle § 2b ZPKT
  - na základě žádosti obchodníku s cennými papíry, aby s ním bylo zacházeno jako s profesionálním zákazníkovi, a obchodník se žádostí souhlasí a
  - splňuje zákonem stanovená kritéria (počet obchodů, majetek a příslušné znalosti)

Dle zákona o 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu – další kategorie profesionálního zákazníka

- ✓ Institucionální investor (banka provádějící obchody na vlastní účet s investičními nástroji na kapitálovém trhu, investiční společnost, investiční fond, penzijní fond a pojišťovna)

Majetek zákazníka

Majetkem zákazníka jsou myšleny dle § 2 odst. 1 h)

- peněžní prostředky a investiční nástroje, které má obchodník s cennými papíry ve své moci za účelem poskytnutí investiční služby
- peněžní prostředky a investiční nástroje získané za tyto hodnoty pro zákazníka

X

Majetkem zákazníka nejsou vklady podle zákona upravujícího činnost bank, o kterých účtuje obchodník s cennými papíry, který je bankou nebo pobočkou zahraniční banky,

Obchodník s cennými papíry

Obchodník s cennými papíry

- právnická osobou ve formě akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným
- na základě povolení České národní banky poskytuje investiční služby
- specifické podmínky povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry
  - základní kapitál ve výši 730 000 EUR, 125 000 EUR nebo 50 000 EUR (v závislosti na poskytovaných investičních službách) aj.
  - Odejmutí povolení
    - Obligatorně
    - Fakultativně

Investiční zprostředkovatel

- osoba poskytující služby přijímání a předávání pokynů a investiční poradenství,
- nepřijímají peněžní prostředky a investiční nástroje
- nemůže poskytovat ani jiné hlavní služby
- registrace u ČNB
- Specifické podmínky působení

Vázaný zástupce

- osoba zastupující obchodníka s CP nebo investičního zprostředkovatele
- zprostředkovává a uzavírá obchody, poskytuje poradenství, propaguje investiční služby
- nesmí přijímat peněžní prostředky a investiční nástroje
- je uveden v seznamu vázaných zástupců u ČNB, zapsán na žádost zastoupeného
- specifické podmínky činnosti

III. Investiční služby

Investiční služby I

Dle § 4 ZPKT považujeme za investiční služby

- hlavní investiční služby a činnosti (dále jen „hlavní investiční služby“)
- doplňkové investiční služby poskytované podnikatelsky

Investiční služby II

Dle § 4 ZPKT považujeme za investiční služby

- hlavní investiční služby a činnosti (dále jen „hlavní investiční služby“)
- doplňkové investiční služby poskytované podnikatelsky

Hlavní investiční služby

- přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů,
- provádění pokynů týkajících se investičních nástrojů na účet zákazníka,
- obchodování s investičními nástroji na vlastní účet,
- obhospodařování majetku zákazníka, je-li jeho součástí investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání,
- investiční poradenství týkající se investičních nástrojů,
- provozování mnohostranného obchodního systému,
- upisování nebo umisťování investičních nástrojů se závazkem jejich upsání,
- umisťování investičních nástrojů bez závazku jejich upsání

Doplňkové investiční služby

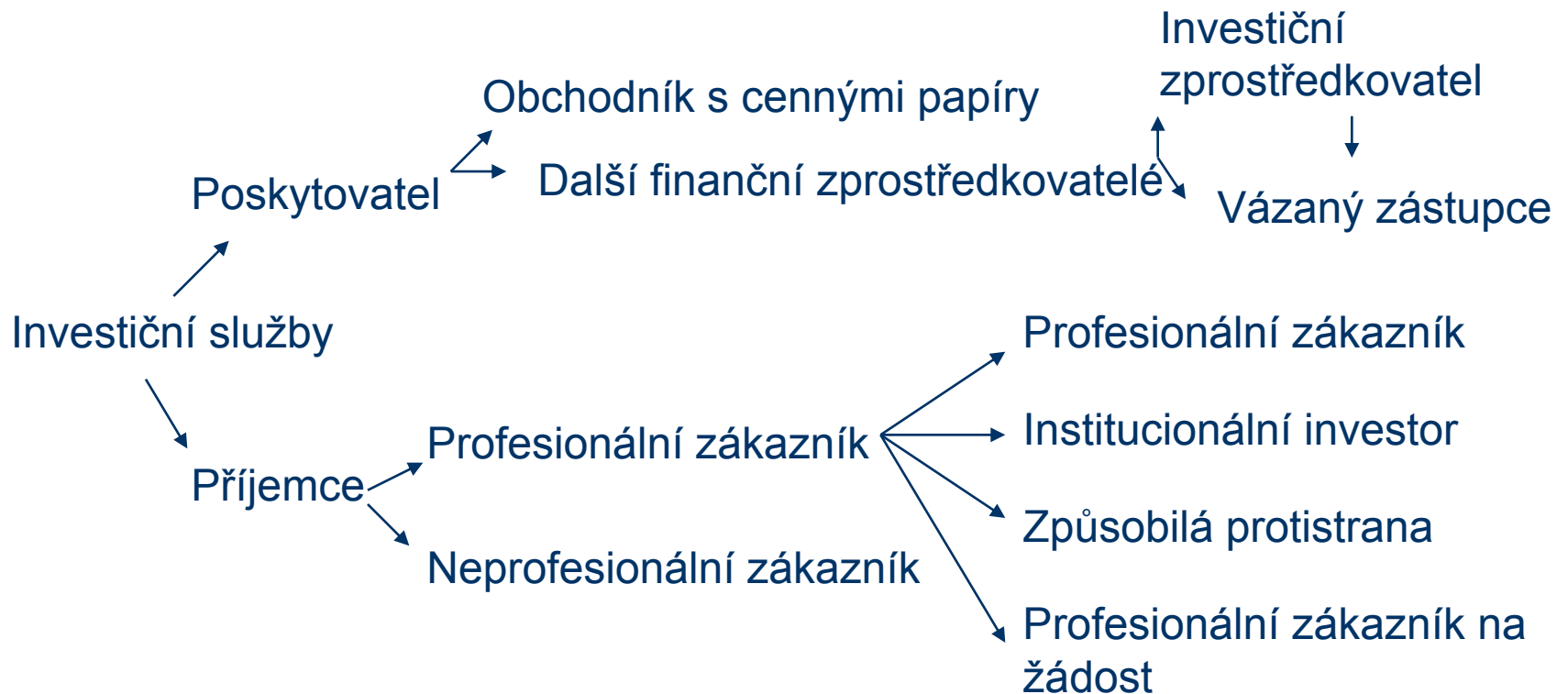
- správa a úschova investičních nástrojů
- poradenská činnost (corporate finance)
- investiční doporučení a analýzy
- poskytování úvěrů a půjček,
- deviz. operace
- služby související s upisováním a umístováním investičních nástrojů

Investiční služby

Pokud ZPKT nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, bez povolení ČNB nelze poskytovat !!!

- Hlavní investiční služby
- Doplnkovou investiční službu úschovy a správy investičních nástrojů včetně souvisejících služeb

Investiční služby

Prase aby se v tom vyznalo

